

DATOS IDENTIFICATIVOS

Desenvolvemento da Avaliación de Impacto Ambiental

Materia	Desenvolvemento da Avaliación de Impacto Ambiental			
Código	V03M019V01106			
Titulación	Máster Universitario en Xestión do Desenvolvemento Sostible			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Dpto. Externo Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Piñeiro Garcia, Maria del Pilar			
Profesorado	Fernandez Bouzas, Jose Antonio Penedo Romero, Rafael Pérez Vázquez, Maria Jesús Piñeiro Garcia, Maria del Pilar			
Correo-e	otremo@uvigo.es			
Web				

Descrición xeral A materia denominada "Desenvolvemento da Avaliación de Impacto Ambiental" constitúe, xunto coa denominada "Fundamentos e Estrutura da Avaliación de Impacto Ambiental" o corpo do módulo formativo de "AVALIACIÓN AMBIENTAL DE PROXECTOS".

Esta materia pretende analizar os diferentes elementos do medio e dotar ao alumno de ferramentas para a predición, así como para o deseño de accións correctoras do impacto e de plans de vixilancia ambiental eficaces e economicamente viables.

Unha vez completado este percorrido, estruturado en dúas materias, a primeira de carácter máis formal e esta última de carácter máis técnico, o alumno contará cos coñecementos e habilidades necesarios para participar, como profesional nun equipo de Avaliación de Impacto Ambiental.

Competencias de titulación

Código	
A1	Diagnosticar os efectos da actividade humana e económica sobre o medio natural.
A5	Coñecer e saber aplicar a lexislación nacional e internacional adicada á protección do medio ambiente.
A11	Desenvolver a Avaliación de Impacto Ambiental.
A12	Elaborar os documentos parciais que conforman o Estudo de Impacto Ambiental.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Tipoloxía	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Estruturar, planificar e dotar orzamentariamente unha proposta de traballo para a elaboración do Estudo de Impacto Ambiental.	saber facer	A11
Implantar procesos de vixilancia ambiental.	saber facer	A11
Elaborar o Documento de Introducción do Estudo de Impacto Ambiental e manexalo correctamente.	saber facer	A12
Formular plans de seguimento e vixilancia ambiental (estruturar, planificar e dotar orzamentariamente).	saber facer	A12

Estructurar, dotar orzamentariamente e xestionar un programa de restauración ecolóxica ou un programa de medidas compensatorias.	saber facer	A11
Adquirir unha visión global sobre as interrelacións entre a actividade humana e os ecosistemas.	saber	A1
Identificar e manexar a normativa sectorial e específica aplicable.	saber facer	A5

Contidos

Tema

1. ALCANCE, IDENTIFICACIÓN DE FONTES E PLANIFICACIÓN DO TRABALLO DE CAMPO.

2. DESENVOLVEMENTO E VALORACIÓN DO INVENTARIO.

Os puntos 2 a 7 desenvolveranse de xeito semellante para os diferentes elementos do medio:

Medio físico e biolóxico: xeoloxía, xeomorfoloxía, clima, hidroloxía, edafoloxía, flora e fauna, paisaxe, Medio socioeconómico: patrimonio cultural (arquitectónico, arqueolóxico, etnográfico), poboación e infraestruturas e servizos.

3. CARACTERIZACIÓN E TIPOLOXÍA DOS IMPACTOS AMBIENTAIS.

4. ANÁLISE E VALORACIÓN DE ALTERNATIVAS.

5. PROPOSICIÓN DE MEDIDAS PROTECTORAS E CORRECTORAS E COMPENSATORIAS.

6. OS PROGRAMAS DE RESTAURACIÓN ECOLÓXICA.

7. PROGRAMA DE VIXILANCIA AMBIENTAL.

8. APLICACIÓN DAS NOVAS TECNOLOXÍAS Á AVALIACIÓN DE IMPACTO AMBIENTAL.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Eventos docentes e/ou divulgativos	5	6	11
Estudo de casos/análises de situacións	2	33	35
Debates	2	0	2
Sesión maxistral	7	19	26
Probas de tipo test	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Eventos docentes e/ou divulgativos	Exposición de experiencia no ámbito dos espazos naturais e dos bens patrimoniais, a cargo de especialistas do ámbito da función pública.
Estudo de casos/análises de situacións	Utilización de casos reais adaptados ao tempo e espazo de desenvolvemento do curso. Pode ser o desenvolvemento en grupo dun Estudo de Impacto Ambiental ou ben do Plan de Vixilancia Ambiental.
Debates	Discusión participativa sobre aspectos públicos da Avaliación de Impacto Ambiental e sobre a súa eficacia como ferramenta de prevención.
Sesión maxistral	Exposición de contidos teóricos co apoio de medios audiovisuais.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	A atención ao alumno realizarase durante as horas lectivas do curso, sempre que esta intervención non rompa o ritmo da clase. En caso de que sexa necesario un apoio diferente, establecerase un sistema de traballo, a través do correo electrónico, directo co alumno. En ocasións puntuais, realizarase unha labor de tutoría nos días previos as datas de avaliación, preferiblemente no mesmo horario en que se desenvolve o resto do programa do máster. A corrección das probas de avaliación farase comentada, a fin de que constitúa ao tempo que unha avaliación, un mecanismo de retroalimentación no proceso de aprendizaxe.
Eventos docentes e/ou divulgativos	A atención ao alumno realizarase durante as horas lectivas do curso, sempre que esta intervención non rompa o ritmo da clase. En caso de que sexa necesario un apoio diferente, establecerase un sistema de traballo, a través do correo electrónico, directo co alumno. En ocasións puntuais, realizarase unha labor de tutoría nos días previos as datas de avaliación, preferiblemente no mesmo horario en que se desenvolve o resto do programa do máster. A corrección das probas de avaliación farase comentada, a fin de que constitúa ao tempo que unha avaliación, un mecanismo de retroalimentación no proceso de aprendizaxe.

Estudo de casos/análises de situacións	A atención ao alumno realizarase durante as horas lectivas do curso, sempre que esta intervención non rompa o ritmo da clase. En caso de que sexa necesario un apoio diferente, establecerase un sistema de traballo, a través do correo electrónico, directo co alumno. En ocasións puntuais, realizarase unha labor de tutoría nos días previos as datas de avaliación, preferiblemente no mesmo horario en que se desenvolve o resto do programa do máster. A corrección das probas de avaliación farase comentada, a fin de que constitúa ao tempo que unha avaliación, un mecanismo de retroalimentación no proceso de aprendizaxe.
Debates	A atención ao alumno realizarase durante as horas lectivas do curso, sempre que esta intervención non rompa o ritmo da clase. En caso de que sexa necesario un apoio diferente, establecerase un sistema de traballo, a través do correo electrónico, directo co alumno. En ocasións puntuais, realizarase unha labor de tutoría nos días previos as datas de avaliación, preferiblemente no mesmo horario en que se desenvolve o resto do programa do máster. A corrección das probas de avaliación farase comentada, a fin de que constitúa ao tempo que unha avaliación, un mecanismo de retroalimentación no proceso de aprendizaxe.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Eventos docentes e/ou divulgativos	Asistencia e participación activa.	(1)
Estudo de casos/análises de situacións	Xa que na Avaliación de Impacto Ambiental o traballo en equipo multidisciplinar é fundamental, a avaliación deste traballo será homoxénea para todos os membros do grupo que teñan participado.	15 (1)
Debates	Asistencia e participación activa. Valorarase la participación e nivel de argumentación dos alumnos ante breves debates programados.	5 (1)
Sesión maxistral	Asistencia e participación activa.	(1)
Probas de tipo test	Exame tipo test de 30 preguntas de elección múltiple e/ou verdadeiro e falso.	50

Outros comentarios sobre a Avaliación

(1) A asistencia e participación activa nas actividades indicadas supón un 30% da nota final. O control realizarase mediante a recollida de sinatura dos alumnos ao menos dúas veces en cada clase presencial.

En función do tipo de erros conceptuais e/ou actitudinais identificados a través do proceso de avaliación, estableceranse, en cada caso, recomendacións e pautas de mellora específicas.

En caso de que algún alumno suspenda, terá opción de desenvolver unha serie de problemas e un segundo exame tipo test.

Bibliografía. Fontes de información

REAL DECRETO LEGISLATIVO 1/2008, de 11 de enero, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Evaluación de Impacto Ambiental de proyectos.,
LEY 4/1999, de modificación de la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común.,
Normativa autonómica de impacto ambiental das diferentes comunidades autónomas.,
Convenio sobre la Evaluación de Impacto Ambiental en un Contexto Transfronterizo.,
 GOMEZ OREA, D., **Evaluación de impacto ambiental. Un instrumento preventivo para la gestión ambiental.,** 2003,
 AENOR., **UNE 157921:2006. Criterios generales para la elaboración de estudios de impacto ambiental.,**
 AGUILO ALONSO, M. et al., **Guía para la elaboración de estudios del medio físico. Contendio y metodología.,** 2004,
 CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE E DESENVOLVEMENTO SOSTIBLE., <http://medioambiente.xunta.es/>,
 MINISTERIO DE MEDIO AMBIENTE Y MEDIO RURAL Y MARINO., <http://www.mma.es/portal/secciones/>,
 DIRECCIÓN GENERAL DE MEDIO AMBIENTE DE LA UNIÓN EUROPEA., <http://ec.europa.eu/environment/eia/home.htm>,
 UNITED NATIONS ENVIRONMENT PROGRAMME., <http://www.unep.org/geo/>,
 EUROPEAN INTEGRATED POLLUTION PREVENTION AND CONTROL BUREAU., <http://eippcb.jrc.es/>,
 EUROPEAN ENVIRONMENT INFORMATION AND OBSERVATION NETWORK., <http://www.eionet.europa.eu/>,
 ASOCIACIÓN ESPAÑOLA DE EVALUACIÓN DE IMPACTO AMBIENTAL., http://www.eia.es/web/00_comun/home.asp,
 MINISTERIO DE OBRAS PÚBLICAS, TRANSPORTES Y MEDIO AMBIENTE., **Serie Monográfica. Guías metodológicas para la elaboración de Estudios de Impacto Ambiental.,**
 ESCRIBANO, M.M. et al., **Cátedra de Planificación y proyectos. ETSI Montes. El Paisaje.,** 1991,
 BUREL, F. Y BAUDRY, J., **Ecología del Paisaje. Conceptos, métodos y aplicaciones.,** 2002,
 IDAE., **Guía Metodológica de evaluaciones de iMPacto ambiental en pequeñas centrales hidroeléctricas.,** 1989,

Nesta lista atópase toda a bibliografía, a cal podemos dividir en:

NORMATIVA DE AVALIACIÓN DE IMPACTO AMBIENTAL:

REAL DECRETO LEGISLATIVO 1/2008, de 11 de enero, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Evaluación de Impacto Ambiental de proyectos.

LEY 4/1999, de modificación de la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común.

Normativa autonómica de impacto ambiental de las diferentes comunidades autónomas.

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA:

Convenio sobre la Evaluación de Impacto Ambiental en un Contexto Transfronterizo; GÓMEZ (2003); AENOR; AGUILO (2004).

PÁXINAS WEB:

Consellería de Medio Ambiente e Desenvolvemento Sostible, Ministerio del Medio Ambiente y Medio Rural y Marino, Dirección General de Medio Ambiente de la Unión Europea, United Nations Environment Programme, European Integrated Pollution Prevention and Control Bureau, European Environment Information and Observation Network e Asociación Española de Evaluación de Impacto Ambiental.

BIBLIOGRAFÍA ESPECÍFICA:

Serie Monográfica. Guías metodológicas para la elaboración de Estudios de Impacto ambiental (Ministerio Obras Públicas, Transporte y Medio Ambiente); ESCRIBANO *et al.* (1991); BUREL Y BAUDRY (2002); IDAE (1989).

Recomendacións

Outros comentarios

Como apoio a esta materia, propóñense o mesmo tipo de accións individuais que na anterior:

1. Intentar identificar algún proceso de información pública dalgún proxecto cercano, sometido a Avaliación de Impacto Ambiental e participar no proceso, conseguindo acceder ao documento público; posteriormente, facer o seguemento hasta a súa resolución.
 2. Ter acceso, a software (existe freeware) que permita facer ensaios e tentativas de manexo e xeración de cartografía temática.
 3. Realizar unha investigación autónoma, a través de internet, das fontes de consulta pública de datos, informes e cartografía, coa finalidade de acadar prácticas áxiles e eficientes na procura de datos para a aplicación no traballo.
 4. Intentar posicionarse, con argumentos técnicos, ante diferentes proxectos e/ou situacións polémicas que estean a saír nos medios de comunicación social, a fin de coñecer a nosa capacidade real para formular e defender, con rigor técnico, posicións que poidan ir, incluso, contra a corrente principal de opinión.
 5. Coñecer a normativa sobre o réxime xurídico das Administracións Públicas e o Procedemento administrativo común
- A parte, é importante que se teña unha visión positiva e equilibrada das consecuencias do desenvolvemento humano e, particularmente do desenvolvemento industrial, de xeito que non se tomen posicións predeterminadas con poucos datos. A avaliación de impacto ambiental, ante todo debe ser rigurosa, científica e obxectiva, polo cal non deberían ter cabida prexuízos.
-